

Perioden	Regio's	Bevolking aan het begin van de periode (aantal)	€ 0,60	€ 1,00	€ 1,30 ^x
2021 november*	Bodegraven-Reeuwijk	35660	21.396	35.660	46.358
2021 november*	Gouda	74108	44.465	74.108	96.340
2021 november*	Waddinxveen	31203	18.722	31.203	40.564
2021 november*	Zuidplas	45712	27.427	45.712	59.426
Budget op basis van bevolking november 2021 (CBS)			112.010	186.683	242.688
^x Geadviseerde normbedrag obv onderzoek MinBZK.					

Het volgende overwegende:

- In de huidige situatie levert de Groene Hart Rekenkamer ongeveer anderhalf rapport per jaar. Daarbij kiest de Groene Hart Rekenkamer onderwerpen zelfstandig, maar in overleg met de programmaraad onderwerpen. Voor elk van deze onderwerpen geldt dat het voor de vier deelnemende gemeenten hetzelfde onderzoek A, met een voor elk van de gemeenten identieke onderzoeksvraag is.
- In de huidige budgetverdeling per jaar kost een gezamenlijk onderzoek per gemeente (inclusief overhead) gemiddeld iets meer dan 18.000 euro. Voor anderhalf gezamenlijk onderzoek dus iets meer dan 27.000.
- Een uitgangspunt van de vier gemeenteraden bij de keuze voor de huidige situatie was de waarde van samenwerking (of gezamenlijkheid) en efficiëntie en kostenbesparing. In de praktijk leidt dit tot onderzoeken die voor de vier gemeenten hetzelfde onderwerp en dezelfde onderzoeksvraag en -opzet hebben. Dit komt de bruikbaarheid voor de individuele gemeenten niet ten goede. Onderzoeksbureau BMC adviseert – mede – om bruikbaarder onderzoeken (zie onderbouwingen hieronder) te krijgen het budget van de rekenkamercommissie te verhogen.
- De evaluatie naar de Groene Hart Rekenkamer (BMC, 2021) vraagt om het aanbieden van meer maatwerk en differentiatie aan de verschillende gemeenten. Een eerste mogelijkheid bij gelijk blijven van de gezamenlijkheid van onderwerp is het differentiëren in onderzoeksvragen per gemeente. Het toevoegen aan het gezamenlijk onderzoek (deel A) van een per gemeente gespecificeerd deel B is een manier om dat aan te bieden. Dat leidt tot rapporten die een onderdeel A hebben dat voor elk van de gemeenten gelijk van opzet is en een deel B waarin een per gemeente gedifferentieerde deelvragen worden beantwoord. Uitbreiding van het gemeenschappelijk onderzoek met maatwerk en differentiatie per gemeente verhoogt de bruikbaarheid van de onderzoeken voor de individuele gemeenten. Door het toevoegen van gespecificeerde onderzoeksvragen en de daarbij behorende rapportages zal het onderzoek wel duurder worden. De Groene Hart Rekenkamer neemt voor onderzoeken van dit type een gemeenschappelijke groslijst van mogelijke onderzoeksonderwerpen op.
- Een tweede mogelijkheid voor het aanbieden van meer maatwerk en differentiatie is

het selecteren van onderwerpen die alleen voor één specifieke gemeente (of twee of drie) interessant zijn: de individuele onderzoeken. Onderzoek voor één of enkele gemeenten komen dan naast de gemeenschappelijke onderzoeken als bovenstaand omschreven. De kosten van dergelijke onderzoeken kunnen afhankelijk van het onderwerp en de omvang sterk uiteenlopen. De Groene Hart Rekenkamer neemt voor onderzoeken van dit type per gemeente een aparte groslijst van mogelijke onderzoeksonderwerpen op.

- In aanvulling op individuele onderzoeken kan de rekenkamercommissie gebruik gaan maken van het instrument rekenkamerbrieven. De rekenkamercommissie doet dan op basis van een klein en kortdurend onderzoek enkele aanbevelingen. Een nadeel van een rekenkamerbrief is dat het vaak wat oppervlakkeriger onderzoek is, een groot voordeel dat het veel dichtter bij de politieke actualiteit kan liggen. Ook dat verhoogt de bruikbaarheid van onderzoeksresultaten en doet daarmee ook (meer) recht aan de functie van een rekenkamer(commissie) als controleorgaan voor de gemeenteraad. Dat biedt bij wijze van voorbeeld ruimte om voor de ene gemeente meer in te gaan op grote steden problematiek en voor de andere gemeente op watersportproblematiek.
- Zowel individuele onderzoeken als rekenkamerbrieven kosten geld. Naast het budget voor de gemeenschappelijke onderzoeken, die de rekenkamercommissie in meer gedifferentieerde vorm graag wil voortzetten, is hiervoor budget nodig. De rekenkamercommissie streeft bij een budgetverhoging naar € 1,30 per inwoner naar een verdeling van
 - één groot gemeenschappelijk onderzoek voor alle gemeenten per jaar met een per gemeente gedifferentieerd gedeelte,
 - één individueel onderzoek per gemeente per jaar of 2 jaar,
 - een of twee rekenkamerbrieven per gemeente per jaar.

Als de individuele onderzoeken groot zijn gaat dat ten koste van het aantal individuele onderzoeken per jaar of de ruimte voor rekenkamerbrieven en omgekeerd.

Bovenstaande overwegende wil de rekenkamer aan de slag met de aanbevelingen uit de evaluatie van de GHR. Voor sommige aanbevelingen is zoals ook gesteld in de evaluatie meer budget een noodzakelijke voorwaarde. De toegevoegde waarde voor het gebruik van onderzoeksresultaten per gemeente zit in het aanbieden van meer maatwerk en differentiatie. Daarnaast gaat de rekenkamer ook aan de slag met andere aanbevelingen uit de evaluatie zoals bijvoorbeeld het aansluiten bij de inwerkprogramma's van de gemeenten na de verkiezingen.